

SvD NYHETER

Sverige utan krisplan för matförsörjning

Sveriges livsmedelsförsörjning är den sämsta sedan 30-talet. Vid en krissituation tar maten snabbt slut i affärerna och i våra skafferier, visar SvD:s kartläggning av livsmedelskedjan. Nu höjs röster för att regeringen ska utarbeta en strategi för att trygga försörjningen på sikt.

Här finns sårbarheterna i livsmedelskedjan:

[+ Visa mer fakta](#)

19 mars 2013 kl 03:00 , uppdaterad: 19 mars 2013 kl 09:48

LÄS OCKSÅ "Räkna inte med hjälp före dygn tre"

Eskil Erlandsson är landsbygdsministern som säger sig vurma för svensk mat. Han bjuder på lingonfrallor med jämtländsk ost och pratar om att vi ska exportera mer kalixlöjrom och renkött för att göra Sverige till det nya matlandet i Europa.

– Vi vill lyfta den svenska maten och ge de som arbetar med matproduktion lite stolthet och ett politiskt erkännande, säger han på en presskonferens på ett konditori i Stockholm.

Samtidigt står hundratusentals hektar åkermark obrukad och allt fler jordbruk bommar igen. Sveriges nationella självförsörjningsgrad minskar stadigt och i dag importerar vi 45–50 procent av vår livsmedelskonsumtion, enligt siffror från Lantbrukarnas riksförbund, LRF.

– Den svenska livsmedelsförsörjningen har inte varit så här sårbar sedan 30-talet. Då måste man lägga till att vi nu ingår i en större enhet, EU, men nationellt har den inte varit så här sårbar sedan dess, säger journalisten och författaren Christer Isaksson som har skrivit en bok i ämnet.

45

till 50 procent av de livsmedel som konsumeras i Sverige tillverkas utomlands.

Det finns ingen nationell plan för hur Sveriges livsmedelsförsörjning ska tryggas. Efter kalla krigets slut och vårt inträde i EU har beredskapen avvecklats successivt och sedan 2002 har det inte funnits någon myndighet med övergripande ansvar. Livsmedelsverket tog över en del 2010, men bara vid kortare kriser och i ledet efter produktionen.

– Vi har ett relativt smalt uppdrag och tittar framför allt på logistiska problem. Det är inte så att Livsmedelsverket ska koka soppa, är det kris så får friska människor räkna med att klara sig själva, säger Therese Frisell som jobbar livsmedelsberedskap på Livsmedelsverket.

Det visar sig även att svenskar generellt sätt har låg krisberedskap. I en enkät till hundra hushåll uppgav mellan 12 och 16 procent av singlar och barnfamiljer i storstaden att de skulle klara sig max en till två dagar på den mat de har hemma.

– Kunskapen sjunker och man förlitar sig i stor utsträckning på samhället. Den äldre generationen hade en helt annan beredskap, man var van att laga mat i vedspis och hade ett hemförråd, säger Ulrika Hammargård på Civilförsvarsförbundet.

Samtidigt har butikernas lagerhållning minskat och flyttat ut på vägarna, och till större lager. Icas centrallager i Helsingborg försörjer en tredjedel av landets Ica-butiker genom hundra lastbilstransporter varje dag.

Där beräknas hyllorna vara helt tömda efter tio dagar, färskvarorna betydligt snabbare. Om transporter av någon anledning inte fungerar tar mjölken i butikerna slut redan efter ett par timmar, enligt en undersökning från Sveriges åkeriföretag.

– I primärproduktionsledet gör staten väldigt lite ur beredskapssynpunkt. Skälet är att vi ser att sårbarheten finns i lagerhållning, distribution och it-logistik som vi lägger större fokus på. Livsmedelskedjan är en mer och mer it-beroende verksamhet och med den logistik som krävs är det också den viktigaste sårbarheten, säger Svante Werger, kommunikationsdirektör på MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Nu vill flera experter på området se att regeringen utarbetar en tydlig och långsiktig strategi för livsmedelsförsörjningen.

– Vi lägger ner jordbruksmarker och det är möjligt att vi ska göra det, men man bör åtminstone förstå vilka konsekvenser det får. Jag kan bara tycka att det är absurt att vi inte har en bättre överblick över de risker som finns vad

gäller en tryggad livsmedelsförsörjning, säger Johan Kuylenstierna, vd för Stockholm Environment Institute.

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson ser själv problem med att jordbruken i Sverige minskar och tog nyligen initiativ till en utredning för att öka produktionen inom jordbruksnäringen.

– Produktionen kan öka, det handlar om konkurrenskraft och lönsamhet och vi måste ha likvärdiga villkor med konkurrenter ute i Europa, säger Erlandsson.

Populära quizar om mat

Gör Edward Bloms quiz om snabbmat

Hur många kalorier innehåller en banan?

Hur mycket vet du om snabbmatskedjorna?

SVD:S NYHETSSVEP: Få koll på nyheterna – på 5 minuter

JENNY AGÖ

08-51424963 jenny.ago@svd.se